

Betreft: Verzoek tot versterking dierenwelzijn voor varkens in de veehouderij

Geachte mevrouw de minister,

Met deze brief verzoeken wij u dringend om het voorgestelde beleid inzake varkenshouderij fundamenteel te herzien, in lijn met de maatschappelijke verwachtingen én de juridische en wetenschappelijke kaders die dierenwelzijn als uitgangspunt nemen.

Volgens artikel 1.3 van de Wet dieren hebben dieren intrinsieke waarde, en dient hun welzijn en gezondheid beschermd te worden. Ook de Europese Richtlijn 98/58/EG vereist dat landbouwhuisdieren gehouden worden op een wijze die hun fysiologische en ethologische behoeften respecteert. De huidige beleidsvoornemens, met minimale aanpassingen, voldoen daar niet aan.

Wij verzoeken u specifiek aandacht te geven aan de volgende punten:

1. Geen uitloop naar buiten.

Varkens zijn intelligente dieren met natuurlijke gedragsbehoeften zoals wroeten, exploreren en sociaal contact. Een dierwaardige veehouderij vereist dat zij toegang krijgen tot buitenruimte, waar zij hun natuurlijk gedrag kunnen uiten. Zonder uitloop blijven hun gedragsbehoeften structureel gefrustreerd.

2. Kraamkooien nog 15 jaar toestaan.

Het langdurig opsluiten van zeugen in kraamkooien belemmert ernstig hun welzijn én hun moederlijke gedrag richting de biggen. Een periode van nog eens 15 jaar toelating staat haaks op het juridisch uitgangspunt van natuurlijk gedrag. De Raad voor Dierenaangelegenheden adviseert dan ook een versnelde afbouw en vervanging door diervriendelijke kraamsystemen.

3. Ruimtegebrek in stallen.

De voorgestelde verruiming van slechts 0,1 m² per varken is wetenschappelijk gezien onvoldoende. Onderzoek van Wageningen University & Research en de Raad voor Dierenaangelegenheden wijst uit dat varkens minimaal 1,0–1,3 m² per dier nodig hebben om te kunnen rusten, spelen en sociaal gedrag te vertonen. Bij gebrek aan ruimte ontstaan stress, agressie en abnormaal gedrag, wat het welzijn én de productiviteit schaadt.

4. Slechte luchtkwaliteit.

De luchtkwaliteit in veel stallen voldoet niet aan minimale gezondheidsnormen. De ammoniakconcentraties liggen vaak boven de 20 ppm, terwijl wetenschappelijk is vastgesteld dat niveaus boven 10 ppm al schadelijk zijn voor de luchtwegen van varkens. Chronische blootstelling leidt tot longproblemen, stress en verminderde weerstand. Aanscherping van de normen is dringend noodzakelijk.

5. Te vroeg spenen van biggen.

Het blijven toestaan van spenen vóór 28 dagen is in strijd met wetenschappelijke inzichten. De EFSA en andere instanties benadrukken dat langer bij de moeder blijven leidt tot gezondere, sterkere biggen met beter sociaal gedrag en minder gezondheidsproblemen. Een verlenging van de zoogperiode is daarom in het belang van zowel dier als houder.

6. Economisch belang voor de veehouder.

Verbetering van dierenwelzijn is ook in het economisch belang van de agrarische sector. Gezondere dieren hebben minder medische zorg nodig, vertonen minder stress- en bijtgedrag, en groeien beter. Een goed stalklimaat verlaagt de uitval, verbetert de voerconversie en leidt tot stabielere opbrengsten.

Langere zoogperiodes resulteren in sterkere biggen, terwijl ruimere huisvesting stress vermindert en het gebruik van antibiotica kan reduceren. Investerings in dierenwelzijn betalen zich terug door lagere kosten op termijn én een verhoogde acceptatie vanuit de maatschappij en afzetmarkt.

In een veranderend economisch en politiek klimaat – waarin duurzaamheid en ethiek steeds belangrijker worden – is investeren in diervriendelijke systemen een manier om het verdienmodel en de legitimiteit van de Nederlandse varkenshouderij te versterken.

Tot slot Wij vragen u met klem om niet te volstaan met kleine aanpassingen, maar te kiezen voor een koers die de Nederlandse veehouderij werkelijk dierwaardig maakt. Dat is niet alleen een morele opdracht, maar ook een juridische verantwoordelijkheid en economische kans.

Hoogachtend,